EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.3.2024
COM(2024) 113 final

2024/0062 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus seoses Senegali ühinemisega 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus võetav seisukoht seoses Senegali ühinemisega **1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga** (edaspidi „konventsioon“).

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsioon

Konventsiooni eesmärk on edendada rahvusvahelist koostööd teraviljakaubanduse kõigis aspektides, aidata laiendada rahvusvahelist teraviljakaubandust ja tagada selles valdkonnas võimalikult vabad kaubavood. Samuti on konventsiooni eesmärk aidata võimalikult suures ulatuses kaasa rahvusvaheliste teraviljaturgude stabiilsuse saavutamisele kõigi osalevate liikmete huvides, suurendada maailmas toiduga kindlustatust ning luua foorum, kus vahetatakse teraviljakaubandusega seotud teavet ja arutatakse liikmete sellealaseid mureküsimusi.

Konventsioon jõustus 1. juulil 1995. Euroopa Liit on konventsiooniosaline[1].

Euroopa Liit sõlmis konventsiooni nõukogu otsusega 96/88/EÜ, mis kehtis kuni 30. juunini 1998, ning pärast seda kuupäeva on konventsiooni kehtivust korrapäraselt pikendatud. Kooskõlas konventsiooni artikliga 33 pikendatakse konventsiooni kehtivust iga kord kuni kaheks aastaks. Viimati pikendati konventsiooni otsusega, mille rahvusvaheline teraviljanõukogu võttis vastu oma 58. istungil, mis toimus 14. juunil 2023, ja see otsus kehtib kuni 30. juunini 2025.

2.2. Rahvusvaheline teraviljanõukogu

Rahvusvaheline teraviljanõukogu, mis konventsiooni haldab, on Londonis asuv valitsustevaheline organisatsioon, mis püüab saavutada konventsiooni artiklis 1 esitatud eesmärke. Eelkõige on teraviljanõukogu eesmärk

(a) edendada rahvusvahelist koostööd teraviljakaubanduse kõigis aspektides;

(b) aidata laiendada teraviljasektoris toimuvat rahvusvahelist kaubandust ning muuta see avatumaks ja õiglasemaks;

(c) aidata saavutada rahvusvahelise teraviljaturu stabiilsust, suurendada maailmas toiduga kindlustatust ja toetada selliste riikide arengut, mille majandus sõltub teravilja kaubanduslikust müügist.

Neid eesmärke püütakse saavutada, muutes turgu läbipaistvamaks turul ja poliitikas toimunud muutuste kohta teabe vahetamise, nende muutuste analüüsimise ja sellealase konsulteerimise teel.

Praegu on teraviljanõukogus 29 liiget, sh paljud maailma suurimad teraviljatootjad ja mõned suured importijad. Peale liidu on liikmed muu hulgas Argentina, Austraalia, Kanada, India, Jaapan, Venemaa, Ukraina, Ühendkuningriik ja Ameerika Ühendriigid. Hiina ja Brasiilia ei ole liikmed ning Egiptus, kes on üks suurimaid nisuimportijaid, lahkus organisatsioonist 1. juulil 2023.

Teraviljanõukogu 29 liikmel on kokku 2 000 häält.

[1] EÜT L 21, 27.1.1996, lk 47.

Eelarvemenetlustes (vt konventsiooni artikkel 11), st liikmete iga-aastaste osamaksude kindlaksmääramisel on liidul 2023/2024. aastal 376 häält[2].

Otsuste tegemisel, st kui toimub hääletamine (vt konventsiooni artikkel 12), on antud 1 000 häält 11-le eksportivale liikmele (sh 2023/2024. aastal on liidule antud 240 häält) ja 1 000 häält 18-le importivale liikmele. Tuleb toonitada, et põhimõtteliselt töötab teraviljanõukogu konsensuse alusel ja hääletatakse väga harva.

Euroopa Liidu lepingu artikli 17 kohaselt esindab liitu rahvusvahelise teraviljanõukogu koosolekutel komisjon. Liikmesriigid võivad osaleda teraviljanõukogu koosolekutel, eelkõige selle istungitel.

2.3. Rahvusvahelise teraviljanõukogu kavandatav õigusakt

Rahvusvahelise teraviljanõukogu tegevdirektor teatas 12. detsembril 2023 komisjonile, et Senegal kavatseb konventsiooniga ühineda. Ametlik taotlus esitati 22. detsembril 2023 ja sellest teavitati rahvusvahelise teraviljanõukogu liikmeid 3. jaanuaril 2024[3].

Senegali taotlust kaaluti rahvusvahelise teraviljanõukogu 59. istungil, mis toimus 24. jaanuaril 2024. Sellel istungil leppis rahvusvaheline teraviljanõukogu kokku, et otsus taotluse kohta tuleks teha kirjaliku menetluse teel (posti teel) ja tähtajaga 24. aprill 2024. Kui ükski rahvusvahelise teraviljanõukogu liige ei ole selleks kuupäevaks esitanud kirjalikku vastuväidet, jõustub Senegali ühinemine 1. mail 2024.

Konventsiooni artikli 27 lõike 2 kohaselt on konventsiooniga ühinemine avatud kõikide riikide valitsustele teraviljanõukogu poolt asjakohaseks peetavatel tingimustel. Vastavalt teraviljakaubanduse konventsiooni kodukorra (edaspidi „kodukord“) punkti 33 alapunktile d vaatab halduskomitee konventsiooni artikli 27 lõike 2 kohased ühinemistaotlused läbi ja annab nende kohta teraviljanõukogule soovituse.

Konventsiooni artikli 11 kohaldamisel määratakse kodukorra punkti 33 alapunkti b kohaselt kindlaks ühinevate riikide hääled (st liikmete iga-aastane osamaks) vastavalt sellele, kui suur on ühinevate riikide kogu teraviljakaubanduse osakaal kõikide teraviljanõukogu liikmeks olevate riikide teraviljakaubanduses kokku.

Konventsiooni artikli 12 lõike 1 kohaselt peab teraviljanõukogu määrama kindlaks liikmed, kes on konventsiooni tähenduses eksportivad liikmed ja importivad liikmed, ning võtma arvesse kõnealuste liikmete teraviljakaubanduse tavasid ja seisukohti. Vastavalt sama sätte lõigetele 2 ja 3 määrab teraviljanõukogu kindlaks ka nende riikide hääleõiguse.

Kuigi konventsioonis ei ole kehtestatud erieeskirju posti teel hääletamise korra (või kirjaliku menetluse) kohta, ei nõuta konventsiooni artikliga 14, milles käsitletakse teraviljanõukogu otsuseid, et sellised otsused võetaks vastu teraviljanõukogu istungil.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Liit on alati olnud teraviljanõukogu aktiivne liige ja toetanud organisatsiooni laiendamist.

Senegal on oluline riisi ja eelkõige jämedateraliste teraviljade tootja. Kuid tootmine ei ole riigi jaoks piisav ega kata täielikult riigisisest nõudlust. Seetõttu peab riik importima täiendavaid teraviljakoguseid, sealhulgas nisu.

---

2 Teraviljanõukogu töö aluseks on eelarveaasta, mis kestab 1. juulist 30. juunini.

3 Rahvusvahelise teraviljanõukogu dokument AC(23/24)Misc.1.

Kui rahvusvahelise teraviljanõukogu liikmed kiidavad heaks Senegali ühinemise konventsiooniga, on riik konventsiooni artikli 12 kohaselt importiv liige. Kuna liit on eksportiv liige, ei mõjuta Senegali ühinemine konventsiooni artikli 12 alusel liidule hääletamiseks antud häälte arvu. Alates 2024/2025. eelarveaastast väheneb Senegali ühinemise tõttu siiski veidi konventsiooni artikli 11 alusel liidule eraldatud nende häälte arv, mida kasutatakse liikmete rahalise osamakse kindlaksmääramiseks.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on taotleda komisjonile nõukogu luba hääletada rahvusvahelises teraviljanõukogus liidu nimel selle poolt, et Senegal ühineb konventsiooniga.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on ette nähtud otsuste vastuvõtmine, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Teraviljanõukogu kavandatav akt suurendab teraviljanõukogu liikmete arvu. Teraviljanõukogu kavandataval õigusaktil on õiguslikud tagajärjed, kuna sellega luuakse selliseks ühinemiseks eeldused, täpsemalt mõjutab õigusakt otsuste tasakaalu rahvusvahelises teraviljanõukogus, mille otsuste vastuvõtmiseks on vaja eksportivate ja importivate liikmete häälteenamust, ning see on konventsiooni artikli 14 kohaselt teraviljanõukogu liikmetele siduv.

Kavandatud aktiga ei täiendata ega muudeta asjaomase lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud põllumajandustoodetega kauplemisega.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Senegali ühinemine mõjutab liikmete häälte jaotumist rahvusvahelises teraviljanõukogus konventsiooni artikli 11 kohaselt läbiviidavates eelarvemenetlustes. Seega on asjakohane avaldada nõukogu otsus pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2024/0062 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus seoses Senegali ühinemisega 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liit sõlmis 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) nõukogu otsusega 96/88/EÜ[1] ja konventsioon jõustus 1. juulil 1995. Konventsioon sõlmiti algselt kolmeks aastaks.

(2) Konventsiooni artikli 33 kohaselt võib rahvusvaheline teraviljanõukogu pikendada konventsiooni kehtivust järjestikuste kuni kahe aasta pikkuste ajavahemike kaupa. Alates selle sõlmimisest on konventsiooni korrapäraselt pikendatud kahe aasta kaupa. Viimati pikendati konventsiooni rahvusvahelise teraviljanõukogu 14. juuni 2023. aasta otsusega[2] ja see jääb jõusse 30. juunini 2025.

(3) Konventsiooni artikli 27 lõike 2 kohaselt on ühinemine avatud kõikide riikide valitsustele rahvusvahelise teraviljanõukogu poolt asjakohaseks peetavatel tingimustel.

(4) Senegal esitas 22. detsembril 2023 ametliku taotluse konventsiooniga ühinemiseks. Kui ühinemistaotlus heaks kiidetakse, saab Senegalist konventsiooni liige 1. mail 2024.

(5) Senegal on oluline riisi ja eelkõige jämedateraliste teraviljade tootja. Kuid tootmine ei ole riigi jaoks piisav ega kata täielikult riigisisese tarbimise vajadust, mistõttu tuleb erinevat teravilja täiendavas koguses importida.

(6) Kui Senegali taotlus konventsiooniga ühineda rahuldatakse ja ta võib sellest tulenevalt rahvusvahelises teraviljanõukogus osaleda, saab Senegalist konventsiooni artikli 12 kohaselt importiv liige. Kuna liit on eksportiv liige, ei mõjuta Senegali ühinemine konventsiooni artikli 12 alusel liidule hääletamiseks antud häälte arvu. Alates 2024/2025. eelarveaastast võib Senegali ühinemise tõttu siiski väheneda konventsiooni artikli 11 alusel liidule eraldatud nende häälte arv, mida kasutatakse liikmete rahalise osamakse kindlaksmääramiseks.

---

[1] Nõukogu 19. detsembri 1995. aasta otsus 96/88/EÜ teraviljakaubanduse ja toiduabi konventsioonide (mis moodustavad 1995. aasta rahvusvahelise teraviljalepingu) Euroopa Ühenduse poolt heakskiitmise kohta (EÜT L 21, 27.1.1996, lk 47) [erandina ei ole ELI kättesaadav].

[2] Nõukogu 15. mai 2023. aasta otsus (EL) 2023/991 seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus seoses 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni pikendamisega (ELT L 135, 23.5.2023, lk 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/991/oj).

(7) On asjakohane määrata kindlaks rahvusvahelises teraviljanõukogus liidu nimel võetav seisukoht ja kiita heaks Senegali ühinemine konventsiooniga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rahvusvahelises teraviljanõukogus liidu nimel võetav seisukoht on kiita heaks Senegali ühinemine 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja